Notat angående gamle trær på adresse Harald Skjolds vei 48 gnr. 121 bnr. 21

Det ble gjennomført befaring 07. april hvor grunneier, representant for grunneier og undertegnede var deltakere. Formålet med befaringen var å påvise gamle trær og deres tilstand med bakgrunn i anmodning fra kommunale myndigheter. Dette i forbindelse med foreliggende planprosess. Det vises til utarbeidet naturmangfoldrapport hvor de fleste større trær ikke er tilstrekkelig omtalt.

I referat fra merknadsmøte datert 18.02.2025 skriver Plan og bygningsetaten:

«Naturmangfoldrapport

På befaringen 04.02.25 hvor forslagsstiller, konsulent og PBE deltok, ble PBE gjort oppmerksom på flere større trær som ikke har blitt belyst i naturmangfoldrapporten. Trærne står på boligeiendommen i vest. Vi ber om at naturmangfoldrapporten oppdateres og beskriver ytterligere områdets naturmangfold, herunder større trær. Konsulent ønsker at dette kan løses med et tilleggsnotat utarbeidet av arborist. PBE sier at dette er ok, så lenge notatet ses i sammenheng med eksisterende naturmangfoldsrapport.»

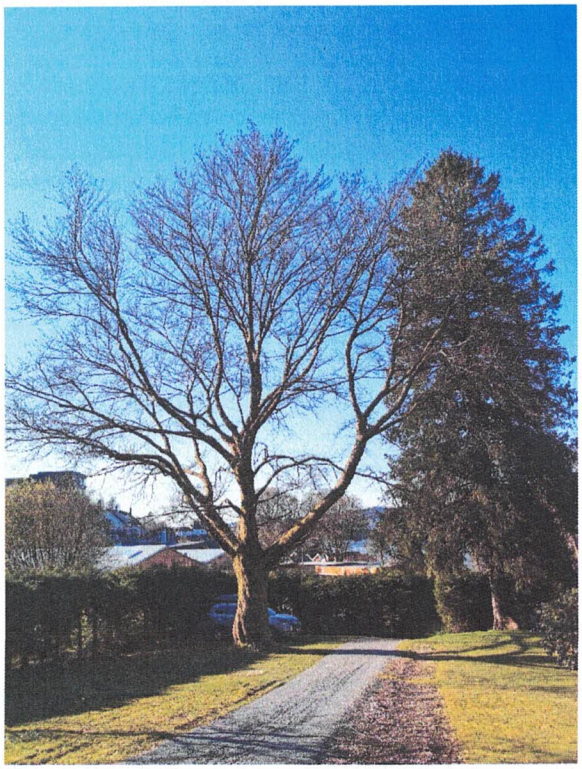

Bøk og gran ved innkjørselsvei

Det er 4 større trær på eiendommen. Dette er 1 eik (Quercus robur), 2 bøketrær (Fagus silvatica) og 1 gran (Picea abies). På bakgrunn av muntlige opplysninger på befaringen anslås alderen på trærne å være ca. 120 år. Dette samsvarer med tidspunkt for etablering av bolig (hytte) på tomten. Trærnes plassering fremkommer på flere av sakens kartdokumenter, men mer nøyaktige verdier fremkommer i tabell.

Trærnes stammeomkrets er målt i brysthøyde (130 cm) fra terrengnivå. Der terrenget er skrånende er det målt midt mellom høyeste og laveste synlige stammebasis.

Tre	Omkrets	Høyde	Koordinater
Eik	270 cm	> 18 m	N 60,31021, E 5,3271
Bøk ved garasje	276 cm	> 20 m	N 60,31008, E 5,32699
Bøk ved innkjørsel	420 cm	> 20 m	N 60,310045, E 5,327625
Gran ved innkjørsel	284 cm	> 25 m	N 60,309765, E 5,327515



Hul eik mellom bolig og elv

I forskrift av 13. mai 2011 ble hule eiker utpekt som utvalgt naturtype etter Naturmangfoldlovens kapittel 6. Hule eiker er definert som eiker med stammeomkrets større enn 200 cm. Den aktuelle eiken stammeomkrets er 270 cm og kvalifiserer følgelig til status som utvalgt naturtype. Eikens plassering er bak bolighus i skråning ned mot elven. Treet er uten synlige skader og fremstår med god vitalitet og utpreget sunnhet. Treets krone har på et tidligere tidspunkt, for ca. 25 år siden, blitt stammet opp og har av denne grunn en høyere krone enn den naturlig ville hatt. Alle beskjæringsnittene er helt overgrodde og det er ingen synlige råteinnganger i stammen. Det er svært lite døde greiner i kronen og knoppskyting er godt i gang på befaringstidspunktet. Arealmessig er treets rotsone og voksested langt unna inngrep som følge av pågående planarbeid.

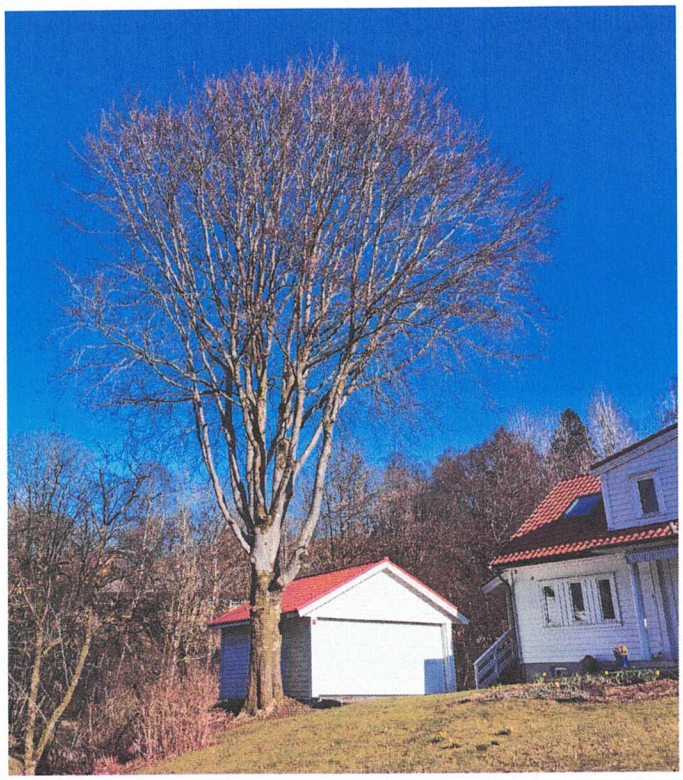

Bøk ved garasje

Bøk ved garasje har stammeomkrets på 276 cm målt etter samme premisser som eiken. Treet står helt inn til garasjens nordvestlige vegg, faktisk så nært at takkonstruksjonen er tilpasset treets stammeform. Også dette treet er sunt og vitalt. Det har tilgjengelig et stort areal mot elven og mot innkjørsel til eiendom slik at rotutbredelsen i denne retningen er optimal. Bøk har vanligvis et grunt men tett rotsystem. Treet har en proporsjonal kronefasong og det har ingen synlige råteskader etter ufaglig beskjæring eller brekkasjer. Treet vil ikke påvirkes av foreliggende planer for eiendommen

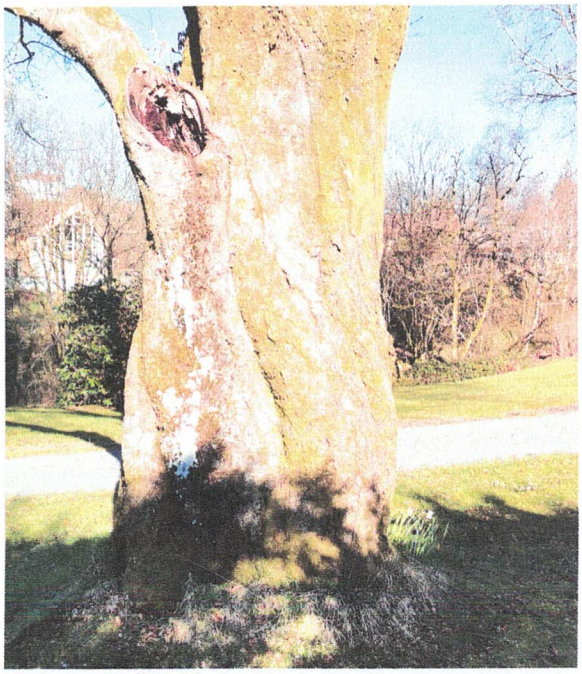

Bøk med råteskade og oppsvulmet stamme

Bøk ved innkjørsel til eiendommen har stammeomkrets på 420 cm. Dette treet har synlig råteskade ca. 3 meter oppe på stammen. Skaden er oppstått grunnet greinbrekkasje og det er sannsynlig at råten kan ha spredd seg nedover basisstamme. En tydelig oppsvulmet nedre del av stammen kan gi signal om dette. Treet har en stor hovedgrein som strekker seg i østlig retning over innkjørselsveien til boligen. Greinen kan innebære risiko i forhold til brekkasje og ferdsel på veien. Treet har tilgjengelig rotareal i alle retninger og dette gir gode betingelser for forankring og næringsopptak.

Gran ved innkjørsel har stammeomkrets 284 cm. Treet har ingen synlige stammeskader og fremstår med god og forventet nålemengde og -farge i forhold til oppgitt alder. Treet har hatt toppbrekk for > 10 år siden, noe som har medført dobbel topp. Treet har ellers et stort tilgjengelig rotareal som gir anledning til en omfattende rotutbredelse. Imidlertid heller treet noe mot vest og står på kanten av elveskråning. Grunneier opplyser at det for ca. 20 år siden rotveltet noen store graner som stod ovenfor den gjenstående. Granen og de to bøketrærne fremstår i dag som solitærtrær uten noe naturlig eller bygningsmessig vern i forhold til sterk vind fra nord og vest.

Av de fire trærne er det bøken ved innkjørsel som kommer i direkte konflikt med foreliggende planer om etablering av boliger på tomten. Forventet levealder for bøk er oppgitt til 150 år i by strøk og parker. (Kilde:VAT 19 – Verdisætning af træer). I naturen kan bøk bli opptil 300-400 år forutsatt et skade – og sykdomsfritt livsløp. (Kilde: Wikipedia). Skader kan redusere levetiden proporsjonalt med skadeomfang.

I Artsdatabanken er bøk vurdert som *livskraftig* LC. Sitat «Arten er i ekspansjon i Norge og langt fra truet».

Bøk er på generell basis ikke vurdert å ha spesiell verdi for naturmangfoldet og inngår heller ikke i Miljødirektoratets instruks for terrestriske naturtyper (2022).

Dersom den utsatte bøken felles, vil avbøtende tiltak for å ivareta det biologiske mangfoldet være å plassere hovedstammer på egnet sted innen planområdet og/eller plante f.eks. 3 nye bøketrær på tilsvarende egnet areal. Det faktum at den store bøken (samme treslag) ved garasjen blir stående, vil også gi grunnlag for stabilitet i områdets biologiske avtrykk.

Lysekloster, 25. april 2025

Harald Bratseth

ISA sertifisert arborist

Vestlandsarboristen - Bratseth